

**Powiatowy Konkurs Ekologiczno - Przyrodniczy**  
**pod hasłem „Człowiek jako element przyrody”**  
dla uczniów szkół gimnazjalnych

Test zawiera 30 pytań, z których każde ma tylko jedną prawidłową odpowiedź. Prawidłową odpowiedź należy podkreślić. Za prawidłową odpowiedź uczestnik otrzymuje 1 pkt. Podkreślenie więcej niż jednej lub nie podkreślenie żadnej z odpowiedzi powoduje przyznanie 0 pkt.

**Zadanie 1**

Przeczytaj uważnie poniższy tekst. Zaznacz jakie zmysły zostały wykorzystane do obserwacji.

*Małgosia wybrała się na łąkę, w pewnym momencie zobaczyła pięknego polnego konika. Nazrywała kolorowych kwiatów, które bardzo ładnie pachniały. W powietrzu dał się słyszeć brzęk pszczoł. Trawa, po której szła Małgosia, była miękka, a na boscie nóżki spadały krople rosy. Wycieczka dostarczyła wielu wrażeń.*

- a) smak, wzrok, słuch, dotyk
- b) węch, wzrok, słuch, dotyk
- c) węch, wzrok, smak, dotyk
- d) smak, węch, słuch, dotyk

**Zadanie 2**

Do produkcji pokarmu rośliny wykorzystują:

- a) tlen, światło słoneczne, wodę
- b) sole mineralne i wodę, które pobierają z gleby
- c) dwutlenek węgla, wodę i sole mineralne, światło słoneczne
- d) światło słoneczne, dwutlenek węgla, wodę

**Zadanie 3**

W rezerwacie nie można:

- a) poruszać się po oznakowanych szlakach
- b) oglądać roślin chronionych
- c) zapisywać poznane gatunki
- d) hałasować

**Zadanie 4**

Wydalanie to:

- a) usuwanie z organizmu zbędnych i szkodliwych substancji
- b) usuwanie z organizmu potrzebnych niewykorzystanych substancji
- c) usuwanie niestrawionych i niewłaściwych składników pokarmu w postaci kału
- d) wypromieniowanie nadmiaru energii cieplnej z organizmu

**Zadanie 5**

Wybierz prawdziwe zakończenie zdania. Rośliny zielone są zawsze pierwszym ogniwem łańcucha pokarmowego, gdyż:

- a) wytwarzają pod wpływem światła pokarm z wody i dwutlenku węgla
- b) pobierają gotowe substancje pokarmowe od roślin i zwierząt
- c) powodują gnienie i rozkład szczątków roślinnych i zwierzęcych
- d) wytwarzają pokarm przy użyciu soli mineralnych i cukrów

**Zadanie 6**

Zasoby, które się nie wyczerpią to:

- a) energia słońca, wiatru, ruchu wody, otrzymana z węgla
- b) energia słońca, wiatru, ruchu wody, geologiczna
- c) energia słońca, wiatru, ruchu wody, geotermalna

**Zadanie 7**

Ubożenie warstwy ozonowej nie powoduje u ludzi:

- a) starzenia skóry
- b) osłabienia odporności
- c) uszkodzenia słuchu
- d) uszkodzenia wzroku

**Zadanie 8**

Dzień Ziemi obchodzimy:

- a) 22 czerwca
- b) 3 maja
- c) 22 kwietnia
- d) 22 sierpnia

**Zadanie 9**

Aby chronić środowisko nie należy:

- a) kupować produktów w opakowaniach tekturowych
- b) stosować toreb na zakupy nie ulegających biodegradacji
- c) stosować własnych toreb na zakupy
- d) nie kupować produktów w opakowaniach szklanych

**Zadanie 10**

Czerwona Księga to rejestr:

- a) gatunków ginących i zagrożonych
- b) parków narodowych
- c) fabryk szczególnie uciążliwych dla środowiska

**Zadanie 11**

Nocą rośliny wychwytyją z powietrza:

- a) tlen
- b) azot
- c) dwutlenek węgla
- d) inne składniki

**Zadanie 12**

Pozytywnym działaniem bakterii jest:

- a) wywoływanie chorób, udział w trawieniu pokarmów
- b) rozkład materii organicznej, udział w wytwarzaniu witamin
- c) udział w wytwarzaniu substancji spożywczych, zanieczyszczenie wody
- d) zdolność do wytwarzania przetrwalników, różnorodność genetyczna

**Zadanie 13**

Rośliny zielone produkują pokarm w procesie:

- a) fotosyntezy
- b) oddychania
- c) fermentacji
- d) transpiracji

**Zadanie 14**

Do organizmów jednokomórkowych należą:

- a) mrosczyn, pantofelek, drożdże
- b) ameba, drożdże, chlorella
- c) euglena, pierwotek, pieczarka
- d) mrosczyn, pieczarka, chlorella

**Zadanie 15**

Reducenci to organizmy:

- a) roślinożerne
- b) odżywiające się materią organiczną
- c) samożywne
- d) mięsożerne

**Zadanie 16**

Porosty są wrażliwe na zanieczyszczenia:

- a) zwłaszcza tlenkami siarki
- b) dwutlenkiem węgla
- c) czadem
- d) odpowiedzi a) i b) są prawidłowe

**Zadanie 17**

Dziura ozonowa powoduje:

- a) wzrost rozwoju roślin
- b) rozwój chorób popromiennych
- c) szereg uszkodzeń w obrębie tkanek organizmów żywych
- d) odpowiedzi a) i c) są prawidłowe

**Zadanie 18**

Stałą temperaturą ciała charakteryzują się:

- a) gady, ptaki
- b) ptaki, ssaki
- c) gady, płazy
- d) odpowiedzi a) i b) są prawidłowe

**Zadanie 19**

Jak nazywa się ogólnoswiatowa akcja polegająca na oczyszczaniu wyznaczonego terenu ze śmieci:

- a) Dzień Ziemi
- b) Sprzątanie Świata
- c) Dzień Ochrony Przyrody
- d) żadna odpowiedź nie jest prawidłowa

**Zadanie 20**

Pomniki przyrody mają szczególną wartość:

- a) naukową i kulturową
- b) gospodarczą
- c) przemysłową
- d) odpowiedzi a) i c) są prawidłowe

**Zadanie 21**

Który szereg zawiera wyłącznie nieodnawialne zasoby przyrody:

- a) wiatr, rośliny, gleba
- b) drewno, energia słoneczna, zwierzęta
- c) węgiel kamienny, gaz ziemny, ropa naftowa
- d) odpowiedzi a) i c) są prawidłowe

**Zadanie 22**

Który zestaw wymienionych organizmów nie należy do producentów:

- a) borowik szlachetny, pieczarka polna
- b) paprotka zwyczajna, sosna zwyczajna
- c) buk zwyczajny, zawilec
- d) odpowiedzi a) i c) są prawidłowe

**Zadanie 23**

Wybierz właściwą kolejność ogniw w łańcuchu pokarmowym:

- a) stonka - ziemniak - bażant - lis
- b) ziemniak - stonka - lis - bażant
- c) ziemniak - stonka - bażant - lis
- d) odpowiedzi a) i c) są prawidłowe

**Zadanie 24**

Zaznacz właściwą odpowiedź:

Padalec:

- a) jest beznogim płazem
- b) jest beznogą jaszczurką
- c) jest małym węzem
- d) wszystkie odpowiedzi są prawidłowe

**Zadanie 25**

Rośliny są zawsze pierwszym ogniwem łańcucha pokarmowego gdyż:

- a) rozkładają szczątki roślin i zwierząt
- b) wytwarzają pokarm
- c) pobierają pokarm z otoczenia
- d) wszystkie odpowiedzi są prawidłowe

**Zadanie 26**

Do chorób bakteryjnych nie należy:

- a) tężec
- b) gruźlica
- c) wścieklizna
- d) zapalenie płuc

**Zadanie 27**

Wskaż rezerваты przyrody w powiecie wieruszowskim:

- a) Ryś, Konwalia
- b) Kruk, Bukowina
- c) Ryś, Długosz Królewski

**Zadanie 28**

Czynnością przyjazną środowisku jest:

- a) zakopywanie śmieci
- b) demontaż katalizatorów
- c) używanie proszków do prania wzbogaconych fosforanami
- d) zakładanie termostatów na urządzeniach grzewczych

**Zadanie 29**

Wskaż poprawne dokończenie zdania. Promieniowanie ultrafioletowe:

- a) nie ma wpływu na organizmy żywe
- b) korzystnie wpływa na wszystkie organizmy zwłaszcza grzyby
- c) może być przyczyną groźnych chorób skóry człowieka
- d) korzystnie wpływa na skórę człowieka, bo stymuluje produkcję witaminy E

**Zadanie 30**

Zaznacz poprawne zakończenie zdania.

Według części naukowców coraz większa ilość gazów cieplarnianych w atmosferze powoduje:

- a) kwaśne opady
- b) globalne wymieranie zagrożonych gatunków
- c) dziurę ozonową
- d) wzrost średniej temperatury powierzchni Ziemi

**PRAWIDŁOWE ODPOWIEDZI, poziom gimnazjalny**

| Zadanie | Odpowiedź |
|---------|-----------|
| 1       | <b>B</b>  |
| 2       | <b>C</b>  |
| 3       | <b>D</b>  |
| 4       | <b>A</b>  |
| 5       | <b>A</b>  |
| 6       | <b>C</b>  |
| 7       | <b>C</b>  |
| 8       | <b>C</b>  |
| 9       | <b>B</b>  |
| 10      | <b>A</b>  |
| 11      | <b>A</b>  |
| 12      | <b>B</b>  |
| 13      | <b>A</b>  |
| 14      | <b>B</b>  |
| 15      | <b>B</b>  |
| 16      | <b>A</b>  |
| 17      | <b>C</b>  |
| 18      | <b>B</b>  |
| 19      | <b>B</b>  |
| 20      | <b>A</b>  |
| 21      | <b>C</b>  |
| 22      | <b>A</b>  |
| 23      | <b>C</b>  |
| 24      | <b>B</b>  |
| 25      | <b>B</b>  |
| 26      | <b>C</b>  |
| 27      | <b>C</b>  |
| 28      | <b>D</b>  |
| 29      | <b>C</b>  |
| 30      | <b>D</b>  |

## PYTANIA DODATKOWE

1. Pędrak to larwa:

- a) motyla
- b) chrabąszcza
- c) muchy
- d) pszczoły

2. Na liście CITES znajduje się:

- a) 25 tysięcy gatunków roślin i zwierząt
- b) 35 tysięcy gatunków roślin i zwierząt
- c) 350 tysięcy gatunków roślin i zwierząt
- d) 530 tysięcy gatunków roślin i zwierząt

3. W tworzeniu kwaśnego deszczu, będącego zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego, współuczestniczą:

- a) nawozy sztuczne
- b) tlenki siarki
- c) metale ciężkie
- d) wszystkie odpowiedzi są prawidłowe

4. W budowie mchu płonnika wyróżniamy:

- a) korzeń, ulistnioną łodyżkę, bezlistną łodyżkę, zarodnię
- b) chwytники, ulistnioną łodyżkę, bezlistną łodyżkę, zarodnię
- c) chwytники, ulistnioną łodyżkę, bezlistną łodyżkę, puszkę z nasionami
- d) korzeń, ulistnioną łodyżkę, bezlistną łodyżkę, puszkę z zarodnikami

5. Rozwojem prostym nazywamy rozwój, w którym:

- a) występuje postać larwalna
- b) występuje poczwarka
- c) młody osobnik jest podobny do dorosłego
- d) młody osobnik nie jest podobny do dorosłego

**PRAWIDŁOWE ODPOWIEDZI – PYTANIA DODATKOWE**

| Zadanie | Odpowiedź | Pkt   |
|---------|-----------|-------|
| 1       | <b>B</b>  | 1 pkt |
| 2       | <b>B</b>  | 1 pkt |
| 3       | <b>B</b>  | 1 pkt |
| 4       | <b>B</b>  | 1 pkt |
| 5       | <b>C</b>  | 1 pkt |